

Modele prawnofinansowe udzielania pomocy humanitarnej na przykładzie aktualnego konfliktu w Syrii

mgr Jan Bromski

(streszczenie rozprawy doktorskiej)

Określenie tematu, celu i metod pracy.

Tematem rozprawy doktorskiej są modele prawnofinansowe udzielania pomocy humanitarnej opisane i analizowane na przykładzie aktualnego konfliktu w Syrii oraz efektywność tych modeli, rozpatrywana pod względem celów gospodarczych, którym mają służyć, a także ocena ich skuteczności pomocowej w ujęciu humanitarnym.

Głównym problemem badawczym pracy jest dokonanie kompleksowej analizy zagadnienia związków prawa finansowego z prawem praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym konfliktów zbrojnych, przy wykorzystaniu wyodrębnionych modeli pomocowych. Podjęto także próbę znalezienia odpowiedzi na pytanie o skuteczność tych modeli w wymiarze humanitarnym, politycznym i gospodarczym, a także badano zależność przyczynowo – skutkową pomiędzy uwarunkowaniami politycznymi i gospodarczymi a przyjętymi modelami udzielania pomocy humanitarnej.

Praca niniejsza ma charakter interdyscyplinarny – dotyczy zagadnień związanych z prawem międzynarodowym publicznym, prawem finansów międzynarodowych, ekonomią i ekonomiczną analizą prawa oraz analizą orzecznictwa (w tym orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka). Autor przyjął założenie, iż pomoc humanitarna to w rzeczywistości pomoc finansowa – i tak jest rozumiana w niniejszej pracy.

Metodami badań naukowych zastosowanymi w pracy były: dla pierwszego rozdziału, metoda ekonomicznej analizy prawa kładąca szczególny nacisk na badanie efektywności ekonomicznej rozwiązań prawnych podczas wojny (kryzysu syryjskiego), a także metoda historyczna i syntetyczna, zastosowana w celu przedstawienia genezy konfliktu i zarysu jego przebiegu oraz metoda empiryczna, polegająca na obserwacjach osobistych autora pracy.

Dla drugiego i trzeciego rozdziału pracy wiodącymi metodami badawczymi były metody: dogmatyczna, teoretyczno-prawna i prawno-porównawcza. Jednocześnie, uwzględniając założenia metodologiczne, autor stosował następującą kolejność wykładni: językową, systemową, funkcjonalną i celowościową.

Wśród wiodących dla czwartego rozdziału niniejszej pracy metod badawczych wskazać należy metodę syntetyczną, jako kładącą nacisk na zestawienie i ujęcie w całość szczegółów analizy, dogmatyczną, ekonomicznej analizy prawa i funkcjonalną. Metodami badawczymi

charakterystycznymi dla całości pracy są również metoda analizy orzecznictwa i analizy piśmiennictwa.

Tezy i hipotezy, wysnuwane przez autora niniejszej pracy, wynikają także z analizy zarówno krajowej jak i międzynarodowej literatury naukowej, orzeczeń sądów i trybunałów, raportów, opinii doradczych oraz doświadczeń autora.

Struktura pracy

Praca podzielona jest na cztery rozdziały. Pierwszy rozdział opisuje genezę obecnego konfliktu w Syrii i pokazuje, jaką mieszanką narodowościowo-społeczną jest terytorium Bliskiego Wschodu, oraz wskazuje na zdarzenia, być może nie do końca znane, które uznawane są za bezpośrednią przyczynę wojny. W pierwszym rozdziale podjęto także próbę kompleksowej analizy sytuacji gospodarczo-społeczno-finansowo-prawnej Arabskiej Republiki Syryjskiej wraz z wykazaniem bezpośredniego wpływu trwającego konfliktu na tę sytuację. Autor, dzięki pracy „Fundacji Aramejskiej – Pomoc Chrześcijanom Bliskiego Wschodu”, uzyskał dostęp do niepublikowanych dokumentów i analiz, których wynikiem jest pierwszy rozdział niniejszej pracy.

Rozdział drugi opisuje problematykę konfliktów zbrojnych i udzielania pomocy humanitarnej, także na przykładzie trwającego w Syrii konfliktu zbrojnego. W rozdziale tym autor porusza problematykę dylematów humanitarnych wynikających z konfliktów zbrojnych, prawnych ograniczeń dotyczących środków i metod prowadzenia działań zbrojnych oraz zastosowania praw człowieka w realiach konfliktu zbrojnego.

Rozdział trzeci pracy dotyczy uwarunkowań prawnych udzielania pomocy humanitarnej oraz traktuje o wyzwaniach i potrzebach udzielania tej pomocy w krajach Bliskiego Wschodu. Porusza kwestie prawnych metod eliminowania groźby agresji i użycia siły w stosunkach międzynarodowych, opisuje uwarunkowania udzielania pomocy humanitarnej w sytuacji klęsk żywiołowych i konfliktów zbrojnych, a także porusza problematykę zwalczania dyskryminacji w udzielaniu pomocy humanitarnej.

Rozdział czwarty pracy skupia się na analizie i syntezie przyjętych przez Republikę Federalną Niemiec, Liban i państwa Grupy Wyszehradzkiej modeli prawnofinansowych udzielania pomocy humanitarnej. Przedstawia misję prewencyjną i stabilizacyjną państw Grupy Wyszehradzkiej w ramach przyjętego przez nie prawnofinansowego modelu udzielania międzynarodowej pomocy humanitarnej, niemiecki model finansowania i udzielania pomocy humanitarnej, poddaje analizie zgola odmienny prawnofinansowy model libański, a także wykazuje skuteczność rozwiązań prawnych i pomocowych podejmowanych w opisywanych modelach.

Legal-financial models for humanitarian aid based upon the current conflict in Syria

Jan Bromski, MA

(abstract of the doctoral dissertation)

Topic, purpose and methods of the dissertation.

The subject of this doctoral dissertation are legal and financial models for humanitarian aid, described and analyzed based upon the current conflict in Syria and the effectiveness of these models, considered in terms of their economic goals, as well as assessment of their aid effectiveness in humanitarian terms.

The main research problem of the dissertation is to perform a comprehensive analysis of the relationship between financial law and the law of human rights as well as international humanitarian law of armed conflicts, using separate aid models. An attempt was also made by the author to find an answer to the question about the effectiveness of those models in the humanitarian, political and economic dimension, as well as to examine the relationship between political and economic conditions and legal-financial models of humanitarian aid.

The dissertation has an interdisciplinary character - it touches issues related to public international law, international finance law, economics and economic law analysis as well as analysis of case law (including cases of the European Court of Human Rights). The author adopted the assumption that humanitarian aid is in fact financial help - and as it's understood in this dissertation.

The methods of scientific research used in the dissertation were: for the first chapter, the method of economic law analysis with particular emphasis on the study of the economic effectiveness of legal solutions during the war (Syrian Crisis), as well as historical and synthetic method, used to present the origin of the conflict and its outline, moreover an empirical method, based on personal observations of the author.

For the second and third chapter of the dissertation, the leading research methods were: dogmatic, theoretical-legal and legal-comparative methods. At the same time, taking into account the methodological assumptions, the author used the following sequence of interpretations: linguistic, systemic, functional and purposeful.

Among the leading research methods for the fourth chapter of the dissertation were the synthetic method, emphasizing the juxtaposition and inclusion of the details of analysis, dogmatic method, economic law analysis and functional analysis. Research methods

characteristic for the whole paper were also: the method of analysis of case law and analysis of the literature.

The theses and hypotheses put forward by the author of this dissertation result from the analysis of both national and international scientific literature, court and tribunal judgments, reports, consultative opinions and author's own experience.

Structure of the dissertation.

The dissertation is divided into four chapters. The first chapter describes the genesis of the current conflict in Syria and shows what a national-social mix is the territory of the Middle East, as well as points to events, perhaps not entirely known to broad public, which are considered to be the direct cause of the war. The first chapter also attempts to comprehensively analyze the economic, socio-financial and legal situation of the Arab Republic of Syria together with the demonstration of the direct impact of the ongoing conflict on this nation's economy. The author, thanks to the work of the "Aramaic Foundation - Aid to Christians in The Middle East", obtained access to unpublished documents and analyzes.

The second chapter describes problems of armed conflicts and the provision of humanitarian aid, also based upon the ongoing armed conflict in Syria. In this chapter, the author discusses the issue of humanitarian dilemmas resulting from armed conflicts, legal restrictions on means and methods of conducting military operations, and the application of human rights in the reality of armed conflict.

The third chapter of the dissertation deals with the legal conditions of humanitarian aid, with the challenges and needs of providing assistance in the Middle East. The author raises an issue of legal methods of eliminating the threat of aggression and use of force in international relations, describes the conditions for providing humanitarian aid in the context of natural disasters and armed conflicts, and discusses the issue of combating discrimination in providing humanitarian aid.

The fourth chapter focuses on the analysis and synthesis of financial-legal models for humanitarian aid adopted by the Federal Republic of Germany, Lebanon and the Visegrad Group. In this chapter the author presents the preventive and stabilizing mission of the Visegrad Group countries as part of their legal-financial model of international humanitarian aid, the German model of financing humanitarian aid, as well as analyzes a completely different Lebanese model. The author also demonstrates the effectiveness of legal and humanitarian solutions in the models described.